

Maria lichtmis en Carnaval

Maria Lichtmis

Begin februari vieren we Maria Lichtmis in de klas. Maria Lichtmis is het feest van het steeds sterker wordende daglicht. We gaan als symbool hiervoor van restjes kaarsvet nieuwe kaarsjes gieten die op het water kunnen drijven. Dat water is een mooi beeld voor de sapstromen die onder de aarde alweer op gang gaan komen. Bovenop de aarde wordt het langzaamaan lichter en de aarde maakt zich klaar voor de explosie in de lente. We moeten natuurlijk nog wel even wachten op de lente, maar er gebeurt al van alles onder de grond.

Maria Lichtmis is een vóór-Christelijk feest dat is gekerstend. Zo lang er mensen waren en zo lang de zon op ging, werden begin februari feesten gevierd ter ere van de opstanding in de natuur. De mensen beleefden vroeger nog écht hoe het nieuwe leven, de lichtkracht uit het donker van de aarde, moeder Aarde omhoog kwam. Moeder Aarde houdt in de wintertijd als het ware haar adem in, om in de stilste concentratie de Christus geboorte te kunnen laten plaatsvinden. Van daaruit kon de natuur, tégen de zwaartekracht in, weer langzaam omhoog gestuwd worden.

Door alle culturen heen hebben mensen dit proces in een vrouwengestalte vereerd. In Egypte vereerde men de Maangodin Isis, bij de Grieken was dit Demeter, in het Midden Oosten de “grote moeder” Magua Mater en zo zijn er meer voorbeelden te noemen. Na de Middeleeuwen vinden we Moeder Aarde terug in de verhalen van Vrouw Holle, die samen met de wezens in de natuur de aarde verzorgt. Bij de Christenen gaat de verering van de aarde over in Maria. In de 4^e eeuw werd het vóór-Christelijke natuurfeest verbonden met het Christelijke Maria Lichtmisfeest. In het jaar 542 werd deze verbinding officieel en werd het feest een erkende feestdag.

Voor de Romeinen was februari de laatste maand van het jaar. Er werden dan reinigingsoffers gebracht. Februari werd dan ook wel reinigingsmaand, sprokkelmaand of schrikkelmaand genoemd. Volgens de Joodse wet moest een vrouw die een kind gebaard had 40 dagen later een reinigingsoffer brengen in de tempel. Ieder eerstgeboren jongetje in een gezin moest 40 dagen na de geboorte worden opgedragen aan God. Maria en Jozef gehoorzaamden aan deze wet en zo wordt 2 februari ook wel “Maria zuivering” genoemd.

In de Middeleeuwen was februari vrouwenmaand, en 2 februari vrouwendag. De vrouw mocht dan een man kiezen en zij was die dag belangrijk. Nog tot op de dag van vandaag worden in de katholieke kerk vóór de mis alle kaarsen gewijd die men het hele kerkelijke jaar nodig heeft, waarna een ommekeer met de brandende kaarsen wordt gelopen. Gedurende de gehele mis houden de mensen hun brandende kaars in de hand en zo viert men een “licht-mis” ter ere van Maria.

Carnaval

De aarde ontwaakt weer want we zien de eerste sneeuwkllokjes alweer met hun kopjes boven de grond. De donkere dagen zijn voorbij en we nemen afscheid van het innerlijke licht dat met het kerstfeest in onze harten kon binnenstromen. Dit licht kan nu op eigen kracht een weg vinden in de buitenwereld en zal zich met Pasen ontkiemen, als een zaadje in de donkere aarde.

Om het licht te kunnen laten ontwaken, moeten we ons reinigen. Deze reiniging begint met Carnaval. In februari breekt de vastentijd aan. Door te vasten reinigen mensen hun lichaam van alle kwalijke en overvloedige resten. Ook de natuur zelf reinigt zich in deze tijd. Dode takken vallen naar beneden en oude bladeren worden door de aarde opgenomen. Bijen vliegen voor het eerst uit en schudden het wintervuil van zich af. Het sprookje dat verbonden is aan deze tijd, is het sprookje van Vrouwe Holle. Het meisje dat beproevingen moet doorstaan en bij vrouwe Holle moet schoonmaken, wordt met goud overladen opnieuw geboren. Ook wij moeten in deze tijd een innerlijke schoonmaak houden zodat we wat werkelijk waarde heeft meer inhoud en verankering kunnen geven.

Maar eerst vieren we het Carnavalsfeest! Met carnaval schudden we feestend letterlijk onze dode takken van ons af om ruimte te bieden voor nieuw lenteleven. Loslaten, daar gaat het om met Carnaval. Of we nu proberen ons eigen pantser te doorzien en te relativeren met humor en scherts of dat we proberen ons pantser van ons af te feesten, op beide manieren ondergaan we een aardse reiniging en ontwikkelen we nieuwe ruimte in onszelf en staan we weer open voor het (innerlijke) leven.

Met Carnaval mogen we gek doen en helemaal losgaan! Niets devoots, geen ernst of toewijding. Lang leve de lol! Al in de Bronstijd zetten mensen maskers op in deze tijd van het jaar. Ook de Grieken vierden in deze tijd de grote Dionysusfeesten met optochten, toneel, dans, wijn en zang. Men verkleedde zich om zo doorgeefluik te kunnen zijn voor het bovenaardse. De goddelijke wereld moest via de mens de aarde uit haar winterslaap tot nieuw leven wekken.

Vanuit de geschiedenis is het Carnavalsfeest eigenlijk een feest voor volwassenen. Wij vieren het op school aangepast aan de leeftijds- en ontwikkelingsfase van de kinderen en met thema's waarmee we in de klassen werken.